



Skriftligt sakkunnigttrande

20.10.2023

Mottagare: Riksdagens kommunikationsutskott

Ärende: RP 24/2023 rd Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om transportservice

YTTRANDET

SAMS- Samarbetsförbundet kring funktionshinder (SAMS) tackar för möjligheten att avge ett skriftligt sakkunnigttrande i ärendet.

SAMS anser att det är fint att det görs satsningar på att göra trafiken och transportservicen tillgängligare. Det är viktigt för att människor ska kunna ha jämlika möjligheter att röra sig och planera sina rutter. En osäkerhet om hur man ska klara av att ta sig från plats a till b kan som värst orsaka hinder för en person att våga röra sig utanför sin närmiljö. Vi understöder propositionens förslag om att lägga till bestämmelser om tillgängligheten i lagens 154a § samt att Transport- och kommunikationsverket är den ansvariga parten för detta arbete.

Syftet med ändringen i lagen är att främja likabehandlingen av personer med funktionsnedsättning, att öka tillgången till information om tillgänglighet, att främja tillgängliga resekedjor och därmed också jämlikheten samt att samla in information och stärka det nationella ekosystemet för reseinformation. Alla dessa målsättningar är mycket viktiga. SAMS vill understryka att **personer med funktionsnedsättning är en heterogen grupp i vilken det finns flera olika behov och utmaningar**. För att verklig jämlikhet och tillgänglighet ska kunna uppnås måste det här olika behoven beaktas. Tillgänglighet är ett brett begrepp som innefattar den **fysiska miljön, information, språk, kommunikation och den digitala miljön**.

SAMS är nöjd över att förslaget om att tillgänglighetsinformation från stationer ska tas in i öppna gränssnitt. På detta sätt kan denna information användas i multimodala reseplanerare så att man i dessa kan planera tillgängliga resrutter. Det är viktigt att det blir möjligast lätt och tillgängligt för alla



SAMS - Samarbetsförbundet kring funktionshinder rf

Helsingfors
Medelhavsgatan 14A
00220 Helsingfors

Vasa
Rådhusgatan 23
65100 Vasa

samsnet.fi
facebook.com/SAMSRf
instagram.com/sams_rf



att planera sina resor på ett tillgängligt sätt. Här behöver man noggrant beakta de olika behoven som personer med funktionsnedsättning kan ha.

Enligt 124 § grundlagen kan offentliga förvaltningsuppgifter anförtros åt andra än myndigheter endast då det inte äventyrar de grundläggande fri- och rättigheterna, rättssäkerheten eller andra krav på god förvaltning. SAMS vill påminna om **svenskans ställning som andra nationalspråk** och den grundlagsstadgade skyldigheten att tillgodose den finskspråkiga och svenskspråkiga befolkningens samhälleliga behov enligt lika grunder. Då Transport- och kommunikationsverket överför uppdraget i fråga på statsbolaget Fintraffic Ab måste det säkerställas att bolaget har de resurser som krävs för att samla in och tillgängliggöra informationen också på svenska. Den svenskspråkiga informationen måste hålla samma standard som den finska och det får inte finnas några informationsluckor i den svenska versionen.

I propositionen nämns att tillgänglighetstjänsten kommer att vara användbar också för andra grupper än personer med funktionsnedsättning, till exempel den åldrande befolkningen. Här vill SAMS understryka att det är viktigt att databasen är tillgänglig också för till exempel äldre personer, personer med intellektuell funktionsnedsättning, barn med funktionsnedsättning och andra grupper av personer som eventuellt kan ha svårare att använda digitala tjänster. Såväl språket som formatet måste vara tydligt och lättläst. **Informationen måste också finnas tillgänglig någon annanstans än i den digitala databasen**, eftersom vissa överhuvudtaget inte kan använda sig av digitala tjänster. Till exempel en nationell telefonlinje dit man kan ringa för att få information om tillgängligheten kunde vara ett bra substitut för de som inte kan använda sig av applikationer.

För personer med hörselnedsättning är det viktigt att **information om var hörslingor** (Audio Induction Loop) **finns samlas in och görs tillgängligt i databasen**.

Personer med synnedsättning kan ha svårt att dra nytta av digitala hjälpmedel beroende av hur de är utformade. Tillgänglighet för personer med synnedsättning innebär att det måste vara lätt och smidigt att använda sig av webbtjänster och applikationer **med hjälp av olika digitala hjälpmedel** och mobilenheters tillgänglighetsinställningar. All information som finns i databasen måste således vara åtkomlig för personer som använder hjälpmedel.

SAMS vill även påminna om att en den **kognitiva tillgängligheten** är en väsentlig del av tillgängligheten. Kognitiv tillgänglighet omfattar information på lätt språk men även användning av bilder, piktogram och färger i kommunikationen. En allt större del av befolkningen, exempelvis personer med tal- och kommunikationssvårigheter, äldre personer och personer med invandrabakgrund har nytta av att få information på ett lätt språk. Genom att beakta den kognitiva



SAMS - Samarbetsförbundet kring funktionshinder rf

Helsingfors
Medelhavsgatan 14A
00220 Helsingfors

Vasa
Rådhusgatan 23
65100 Vasa

samsnet.fi
facebook.com/SAMSRf
instagram.com/sams_rf



tillgängligheten redan i början av planeringen kan man främja jämlika möjligheter hos befolkningen att ta del av information.

Uppskattningsvis är 11–14 procent av Finlands befolkning i behov av lätt språk för att kunna förstå och utnyttja information. Informationen på lätt språk bör erbjudas på de båda nationalspråken. Kommunikationen på svenska måste även vara begriplig och beakta det växande behovet av lätt språk.

Högaktningsfullt,

Nina af Hällström

Versamhetsledare

Marica Nordman

Rebecka Holm

Jurist

Jurist



SAMS - Samarbetsförbundet kring funktionshinder rf

Helsingfors
Medelhavsgatan 14A
00220 Helsingfors

Vasa
Rådhusgatan 23
65100 Vasa

samsnet.fi
facebook.com/SAMSRf
instagram.com/sams_rf